

Reindrifftsavtale 1. juli 2023 – 30. juni 2024

I henhold til Hovedavtalen for reindrifftsneringen av 26. februar 1993, har Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindrifftsamers Landsforbund inngått følgende reindrifftsavtale for avtaleåret 2023/2024, gjeldende fra 1. juli 2023 til 30. juni 2024.

1 Økonomisk ramme for avtaleåret 2023/2024

1.1 Bevilgninger over statsbudsjettet

Partene er enige om en ramme for Reindrifftsavtalen 2023/2024 på 200,0 mill. kroner, jf. vedlegg 1.

Årets forhandlinger gjelder budsjettåret 2024. Forslag til bevilgninger for 2024 innarbeides i statsbudsjettet på ordinær måte gjennom Prop. 1 S (2023-2024) for Landbruks- og matdepartementet.

Reindrifftsavtalen 2023/2024 oversendes Stortinget ved en proposisjon til behandling i vårsesjonen 2023. Proposisjonen vil inneholde forslag til omdisponeringer mellom poster i 2023. Landbruks- og matdepartementet ber også om fullmakt til å iverksette tiltak i den inngåtte reindrifftsavtalen som er knyttet til bevilgninger i 2024.

1.2 Priser

Det fastsettes ikke målpris for reinkjøtt i slaktesesongen 2023/2024.

2 Reindrifftsens utviklingsfond

Avtalepartene er enige om at det settes av 65,75 mill. kroner til Reindrifftsens Utviklingsfond (RUF) for avtaleåret 2023/2024. Tildelingsrammen til RUF settes lik bevilgningsrammen.

Partene er enige om følgende avsetninger for Reindrifftsens Utviklingsfond:

2.1 Forskning og utvikling

Det øremerkes ikke midler til forskning og utvikling.

Avtalepartene er enige om at følgende områder prioriteres for forsknings- og utviklingsprosjekter under Reindrifftsens utviklingsfond:

- Klimaendringenes påvirkning på reindrifften og mulige strategier for klimatilpasning.
- Overvåkning av beiteområder.
- Sikring av reindrifftsens arealer.
- Utvikling av det interne selvstyret i reindrifften.
- Rovvilt og rovviltforvaltningens påvirkning på reindrifften.
- Tilleggsføring.
- Dokumentasjon av reindrifftsens erfaringsbaserte og tradisjonelle kunnskap.

2.2 Konfliktforebyggende tiltak

Formålet med tilskudd til konfliktforebyggende tiltak er å redusere konflikter mellom reindrift og jordbruk, i tillegg til konflikter mellom reindrift og andre berørte parter.

Avtalepartene er enige om å åpne for søknader om tilskudd til vedlikehold av gjerder som får godkjent sluttrapport fra og med 2023. Slik søknad kan sendes første gang fem år etter at sluttrapport for prosjektet er godkjent. Det er et vilkår for tilskudd til vedlikehold at gjerdet er i bruk, er løpende vedlikeholdt, i god stand og har fungert etter hensikten. Det gis et tilskudd på 10 kroner per løpemeter gjerde.

Avtalepartene er enige om at satsen for eget arbeid settes lik som i forskrift om Reindriften utviklingsfond, og økes fra 150 kroner til 210 kroner. Satsen tas inn i forskriften.

Avtalepartene er enige om at det settes av 1,5 mill. kroner til ordningen i Reindriftsavtalen 2023/2024, under forutsetning av at tilsvarende beløp settes av over jordbruksavtalen. 0,1 mill. kroner av totalrammen settes av til administrasjon, fordelt likt på reindriftsavtalen og jordbruksavtalen.

Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.3 Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping

Avtalepartene legger til grunn at den arbeidsmetodikken Innovasjon Norge benytter for midlene over reindriftsavtalen videreføres.

Avtalepartene ser behovet for at Innovasjon Norge jobber med bedriftsutvikling og produktutvikling framover. Forretningsutvikling, produktutvikling og markedsutvikling er viktig både for etablerte reinkjøtt- og reiselivsbedrifter. Innovasjon Norge skal prioritere å styrke etablerte reinkjøtt- og reiselivsbedrifter, og støtte opp om den konkurransesituasjonen som er etablert.

Flere reinkjøttbedrifter har tidligere fått anledning til å delta på felles stand under paraplyen «Rein – helten på vidda» på ulike markedsarrangementer nasjonalt og regionalt. Reindriften har også vært godt representert under Internationale Grüne Woche (IGW) i Berlin. Grunnet restriksjoner som følge av koronapandemien har det vært få slike arenaer de siste årene, men reindriften var igjen representert på årets IGW. Markedsutvalget for reinkjøtt deltar på UMAMI ARENA 2023 med «Rein – helten på vidda», med målsetning om å bidra til innpass i HoReCa-markedet. Arrangementene har vært gode omdømmetiltak og har vært sentrale i å bygge kompetanse hos de enkelte bedriftene som har deltatt. Reindriften representasjon har bidratt positivt i utviklingen av Matnasjonen Norge, til å løfte reindriften omdømme, og ikke minst bidratt til økt kunnskap om reindrift og reinkjøtt.

Avtalepartene foreslår at Innovasjon Norge, sammen med Markedsutvalget, legger til rette for at flere reinkjøttbedrifter kan delta på ulike typer matarrangementer. En forutsetning for at reinkjøttbedrifter får støtte til slik deltagelse er at de står under en felles stand.

Pandemien har de siste årene satt begrensninger i gjennomføringen av den årlige reinkjøttkonferansen, og det er derfor gledelig at Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt, sammen med Innovasjon Norge, planlegger gjennomføring av en slik konferanse i mai i år. Avtalepartene understreker at det er viktig at reinkjøttbransjen møtes på en felles arena i løpet av året, og foreslår at det også i 2024 gjennomføres en konferanse.

Reindriften blir i økende grad brukt i markedsføringen av Norge som turistland. Dette øker etterspørselen av reindrifftsbasert turisme. De aktørene som er lokalisert i områder med godt tilfang av turister, opplever stor pågang og god økonomisk vekst. Veksten tilfaller aktører som er profesjonelle og som klarer skalering og logistikk på en god måte. Dette gir rom for nye investeringer og økt kapasitet. Avtalepartene ser det reindrifftsbaserte reiselivet som en god mulighet som en tilleggsnæring for flere i reindriften.

Til årets forhandlinger ble det levert en rapport om utvikling av det reindrifftsbaserte reiselivet. I rapporten foreslås flere tiltak for økt kompetanse og nettverksbygging, mer informasjon om relevante støtteordninger og markedsføring som relevante tiltak for å styrke og utvikle reiselivsbedriftene. Avtalepartene er enige om at Innovasjon Norge skal vektlegge disse anbefalingene i det videre arbeidet med reindrifftsbasert reiseliv innenfor rammen av utviklingsprogrammet. Det er et mål å få etablert flere nye bedrifter innenfor det reindrifftsbaserte reiselivet.

Avtalepartene følger arbeidet i Utviklingsprogrammet gjennom deltagelse i styringsgruppen.

Avtalepartene er enige om at avsetningen videreføres med 8,2 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2023/2024. Mindreforbruket på ordningen i 2022 overføres til 2023.

2.4 Fagbrevordningen

Formålet med fagbrevordningen er å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere i reindrift, samt videreutdanne lærebedrifter med sikte på å ta fagbrev og kompetansebevis etter fagopplæringsloven.

For å koordinere og effektivisere de tilsluttede lærebedriftenes opplæringer av lærekandidater i reindrift, ble Opplæringskontoret for reindrift og duodji opprettet i februar 2002. Opplæringskontoret er godkjent av fagopplæringsnemdene i Troms og Finnmark, Nordland og Trøndelag fylker. Opplæringskontoret skal arbeide aktivt for å rekruttere lærlinger og lærekandidater i reindrift, og motivere lærebedrifter til å ta imot lærlinger.

Som et ledd i arbeidet med å styrke kvinnes stilling i reindriften, ber avtalepartene om at Opplæringskontoret viderefører prioriteringen av kvinner blant kommende lærlinger og instruktører. I tillegg vil det være sentralt å sikre en geografisk fordeling av lærlingene.

Avtalepartene er enige om å øke avsetningen til ordningen med 0,5 mill. kroner, til 4,0 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2023/2024. Økningen skal benyttes til å øke lønnstilskuddet til lærlingene.

2.5 Markedstiltak

Markedsutvalget for reinkjøtt ble etablert av avtalepartene på grunnlag av Reindrifftsavtalen 2010/2011. Hovedoppgaven for Markedsutvalget er å sikre norsk reinkjøtt positiv oppmerksomhet og kjøpsutløsende adferd hos sluttbruker. I tillegg skal Markedsutvalget ta på seg formidling av markedsrelevante problemstillinger til andre aktører. Markedsutvalget benytter Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som strategisk samarbeidspartner til gjennomføring av valgte markedsaktiviteter.

Markedsutvalgets aktiviteter bidrar til å skape positiv oppmerksomhet og spre generell informasjon om reindriften og reinkjøtt i markedet. Det er viktig at foredlingsbedriftene, distributørene, butikkene, spisestedene og reieierne også bidrar. På den måten vil hele verdikjeden fra vidde til bord oppnå resultater i form av økt salg og positiv oppmerksomhet - ikke minst har dette også innvirkning på prisen til reieier.

Markedsutvalgets arbeid er kunnskapsbasert på bakgrunn av analyser og evalueringer av markedsarbeidet. Markedsplanen for 2023-2024 vil være styrende for Markedsutvalgets aktiviteter i 2023 og bygger på resultatene av markedsanalysen fra 2020. Dette gjør at Markedsutvalget, også i 2023-2024, fortsetter å rette kommunikasjonen mot bygging av kunnskap om reindriften og om tilberedning av reinkjøtt. Kommunikasjonen rundt merkevaren «Rein – helten på vidda» skal fortsatt bygges opp rundt assosiasjonene naturbasert, ekte og smakfullt. Videre skal utvalget fremdeles arbeide for å øke kunnskapen om markedet i hele verdikjeden fra vidde til bord. Avtalepartene støtter disse strategivalgene.

Avtalepartene understreker betydningen av å opprettholde trykket på forbrukerkommunikasjon for å sikre omsetningen, og til å ivareta reinkjøttets posisjon i markedet.

Avtalepartene finner det positivt at Markedsutvalget i samarbeid med Innovasjon Norge har bidratt til at «Rein - helten på vidda» også er representert under UMAMI ARENA 2023. Umami er en arena for å bygge kompetanse, gi inspirasjon og ikke minst legge til rette for økt verdiskaping. Samtidig er det en arena for å vekke interessen og spre kunnskap om reindrift og reinkjøttet, og derigjennom legge til rette for at flere kokker tar i bruk reinkjøtt.

Markedsutvalget har etablert god kontakt med reindriftingsungdommen gjennom Norske Reindriftingsamers Landsforbunds ungdomsutvalg. Markedsutvalget gjennomfører årlige markedsdager og det er etablert en pris til årets unge reindriftingsutøver. Markedsutvalgets initiativ bidrar både til omdømmebygging og kompetansebygging.

I det videre arbeidet med å bygge omdømme og kunnskap om reinkjøtt og reindriften foreslår avtalepartene at det etableres et samarbeidsprosjekt mellom Markedsutvalget, Norske Reindriftingsamers Landsforbunds ungdomsutvalg og Landbruks- og matdepartementet hvor unge kokker og representanter fra bondelagenes ungdomsorganisasjoner, sammen med Landbruks- og matministeren inviteres ut i reindriften for å besøke reindriftingsungdommen på deres arena. Til et slikt besøk bør det også inviteres journalister fra ulike media.

Markedsutvalget har vært initiativtaker til flere priser. Prisene har bidratt til økt oppmerksomhet om reindriften og reinkjøttet og inspirert vinnere til fortsatt innsats for å løfte reindriftingsnæringen og bruk av norsk reinsdyrkjøtt. Avtalepartene ber om at Markedsutvalget også fremover legger til rette og arbeider for utdeling av de etablerte prisene.

I reinkjøttbransjen er det mange mindre bedrifter, og midler til markedsføring av egne produkter er begrenset. Deltakelse på matfestivaler og andre matarrangementer bidrar til økt oppmerksomhet om bedriftenes reinkjøttprodukter. Utover en markedsføring av egne produkter vil deltagelse også bygge kompetanse i bedriftene. Avtalepartene ber om at Markedsutvalget sammen med Innovasjon Norge vurderer en samfinansiering og deltagelse av reinkjøttbedriftene på ulike matarrangementer.

Det er viktig å etablere møteplasser for kunnskapsbygging og erfaringsutveksling. Den årlige reinkjøttkonferansen er en slik arena. Avtalepartene ber om at Markedsutvalget i samarbeid med Innovasjon Norge prioriterer gjennomføring av en årlig konferanse for reinkjøttbransjen.

Avtalepartene legger til grunn at Markedsutvalget gjennomfører aktiviteter i samsvar med markedsplan og budsjett slik det er lagt fram for avtalepartene.

Avtalepartene er enige om at rammen for Markedsutvalgets arbeid videreføres med 5,0 mill. kroner for Reindriftingsavtalen 2023/2024. Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.6 Pramming

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen til pramming i Reindrifftsavtalen 2023/2024 på 5,5 mill. kroner.

Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.7 Lærings- og omsorgsbaserte tjenester – Ut på vidda

I Reindrifftsavtalen 2019/2020 ble lærings- og omsorgsbaserte tjenester etablert som et permanent tilbud. Hovedmålet for «Ut på vidda» er å etablere en tilleggsnæring i reindrifften som er lønnsom for reindrifftsfamiliene. Videre er det et mål å få etablert godt tilrettelagte tjenester som holder høy kvalitet og som etterspørres av kjøpere. I tillegg er det viktig at tilbudet gir personlig utvikling for brukerne gjennom læring, mestring og sosialt fellesskap, samt bidrar til økt forståelse og kunnskaper om reindrifften, samisk kultur, historie og tradisjoner.

Ut på vidda-tilbud er en ny tilleggsnæring. Veien fram til god og lønnsom drift er for de fleste tilbyderne blitt satt på vent på grunn av koronapandemien. Videre drift og utvikling av lærings- og omsorgstjenester i reindrifften vil kreve ressurser, engasjement og innsats både av etablererne, programmet Ut på vidda og av støttespillerne til næringen.

I Reindrifftsavtalen 2022/2023 ble avtalepartene enige om at det er viktig med økt innsats for å få opp aktivitetsnivået og lønnsomheten hos de tilbyderne som allerede er etablert. I den forbindelse har styringsgruppen valgt å etablere pilotprosjektet «Reindrifftsåret – de åtte årstider i reindrifften». Avtalepartene støtter initiativet og ser prosjektet som et viktig tiltak for økt aktivitet og lønnsomhet, og ikke minst et tiltak for å gjøre ordningen mer kjent.

For å legge til rette for en felles forståelse og grunnlag for fremtidige prioriteringer har styringsgruppen valgt å utarbeide en strategiplan for perioden 2023-2026. Strategiplanen fastsetter mål, og hvordan disse skal nås. Videre beskriver planen hva som er årsaken til at valgte strategier og tiltak er valgt, samt hvilke ressurser som trengs for å nå målene. Avtalepartene slutter seg til strategiplanen slik den er lagt fram for avtalepartene.

Avtalepartene legger til grunn at Statsforvalteren i Troms og Finnmark samarbeider med tilgrensende ordninger finansiert over reindrifftsavtalen slik som Utviklingsprogrammet og HMS-tjenesten i reindrifften.

Siden oppstarten har styringsgruppen for ordningen vært satt sammen med representasjon fra Norske Reindrifftsamers Landsforbund, Sametinget, Kommunal- og distriktsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Landbruks- og matdepartementet leder styringsgruppen. Avtalepartene er enige om å videreføre gjeldende styresammensetning.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen med 3,0 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2023/2024. Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.8 Klassifiseringssystemet for reinsdyrkjøtt

I forbindelse med Reindrifftsavtalen 2013/2014 så avtalepartene behov for et klassifiseringssystem som innebar større forutsigbarhet for bedriftene og reieneierne ved kjøp og salg. Slakteriene hadde forskjellige klassifiseringssystemer, så det var et behov for samordning. Både slakterier og reieneiere hadde forhåpninger til et nytt felles system for hele Norge.

Etter krav fra Norske Reindrifftsamers Landsforbund ble nytt klassifiseringssystem innført høsten 2015. Klassifiseringssystemet eies av Norske Reindrifftsamers Landsforbund, forvaltes av Klassifiseringsutvalget for reinsdyrslakt og driftes av Animalia med grunnlag i avtale med

Norske Reindriftsamers Landsforbund. Overordnet mål er et likt system for håndtering av reinsdyrslakt i hele Norge. Dette gjelder alle rutiner, klassifisering, pussing/trimming av slakt, veing og merking. Klassifiseringssystemet skal vise god sammenheng mellom klassifiseringsgruppe og slakteskrotenes innhold av kjøtt, fett og bein (slaktkvalitet). Slakteriene har selv ansvaret for prissettingen. Regelverket er samlet i en klassifiseringshåndbok for reinsdyrslakt, som ligger på Animalia sin hjemmeside. Det ble etablert et klassifiseringsutvalg. Utvalget er satt sammen av representanter fra slakteriene, og Norske Reindriftsamers Landsforbund oppnevner leder av utvalget. Animalia er sekretariat for utvalget.

I forbindelse med Reindriftsavtalen 2018/2019 ble avtalepartene enige om å utvikle og innføre optisk lengdemåling på rein, etter forslag fra Animalia. Bakgrunnen for dette var at det daværende subjektive klassifiseringssystemet ga stor variasjon i de vurderingene av det enkelte slakt. Dette ga liten tillit til klassifiseringssystemet i verdikjeden for reinkjøtt. For at reindriften skal få tillit til klassifiseringssystemet, er det viktig at klassifiseringen gjøres så objektivt som mulig, og at den ikke avhenger av subjektive vurderinger hos den enkelte klassifisør. Hovedmålet med innføring av optisk lengdemåling var å oppnå en mer objektiv og transparent klassifisering som utføres likt i alle reinslakteriene, slik at systemet oppnår større tillit i verdikjeden.

I Reindriftsavtalen 2019/2020 ble avtalepartene enige om at alle slakterier skal rapportere og benytte nytt klassifiseringssystem for all rein. Landbruksdirektoratet og Animalia rapporterte om at fra og med slaktesesongen 2020/2021 har alle slakt blitt klassifisert med optisk lengdemåling. Animalia mottar klassifiseringsresultater og bilder av klassifiserte slakt.

I Reindriftsavtalen 2022/2023 ble det etablert en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå klassifiseringssystemet. Arbeidsgruppen kom frem til at klassifiseringssystemet i hovedsak fungerer etter sin hensikt, men at det likevel er områder som bør gjennomgås og forbedres. Avtalepartene slutter seg til anbefalingene fra arbeidsgruppen. Utarbeidelse og oppfølging av en kommunikasjonsplan og en gjennomgang og oppdatering av klassifiseringshåndboken skal prioriteres.

Avtalepartene er enige om at avsetningen til klassifiseringssystem for rein over Reindriftsavtalen 2023/2024 videreføres med 0,5 mill. kroner. Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.9 Beredskapsfond

Formålet med beredskapsfondet er å forhindre omfattende tap av rein eller andre store dyrevelferdsmessige utfordringer ved beitekriser, der reinbeitedistriktets eller reinlagets eget beredskapsfond ikke er tilstrekkelig til gjennomføring av nødvendige tiltak. Beredskapsfondet gir grunnlag for tildeling av ekstraordinært tilskudd til beredskap. Statsforvalteren administrerer ordningen. Per 1.1.2023 har beredskapsfondet en beholdning på 9,6 mill. kroner.

I februar 2022 ble avtalepartene enige om å gjøre endringer i ordningen ekstraordinært tilskudd til beredskap. I stedet for at det ble gitt et tilskudd som kun skulle brukes til å kjøpe inn fôr, ble tilskuddet overført til distriktets beredskapsfond, og kunne brukes til de formålene beredskapsfondet kan brukes til, herunder innkjøp av fôr. Det ble bestemt et tilskuddsgrunnlag på 4,50 kroner per rein per døgn, og det kunne søkes om tilskudd for 15 døgn av gangen.

Landbruksdirektoratet inngikk i 2022 en rammeavtale med HeliTeam. I en beitekrise kan avtalepartene beslutte å bruke beredskapsfondet til å dekke kostnader ved utflyvning av fôr til reinbeitedistriktene. Bruk av beredskapsfondet til dette formålet vil gå på bekostning av

tilgjengelige midler til ekstraordinært tilskudd til beredskap. Avtalepartene må gjøre en avveining mellom disse to formålene i hvert enkelt tilfelle.

Statsforvalteren leder beredskapsutvalgene i hvert reinbeiteområde. Beredskapsutvalgene har i tillegg medlemmer fra reindriftsnæringen, som oppnevnes av Norske Reindriftsamers Landsforbund og Mattilsynet. Landbruksdirektoratet har en koordinerende rolle i beredskapsarbeidet. Avtalepartene er enige om å øke avsetningen til å dekke reineiernes kostnader ved deltagelse i møter, og kostnader ved befaringer og sikkerhetskurs for alle medlemmene i utvalget med 0,2 mill. kroner, til 0,7 mill. kroner i Reindriftsavtalen 2023/2024.

Avtalepartene foreslår at avsetningen til beredskapsfondet økes med 4,5 mill. kroner, til 10 mill. kroner for Reindriftsavtalen 2023/2024.

Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.10 Frakttilskudd

Tilskudd til frakt av rein i forbindelse med slakting skal bidra til utjevning av pris på reinkjøtt til reineier i ulike reinbeitedistrikt og reinlag, samt bidra til effektiv slakting og omsetning av reinkjøtt, jf. forskrift 17. juni 2009 nr. 657 om tilskudd ved frakt av rein i forbindelse med slakting. Tilskuddet skal også bidra til økt slakteuttak før innflytting til høst- og vinterbeiter. Frakttilskuddet bidrar også til økt konkurranse om råstoffet.

Avtalepartene er enige om å øke satsen for frakt av levende rein og frakt av skrotter i perioden 15. august t.o.m. 31. desember fra 40 kroner per dyr til 50 kroner per dyr. Satsen for frakt av skrott i perioden 1. januar t.o.m. 31. mars økes fra 30 kroner per dyr til 40 kroner per dyr.

Landbruksdirektoratet skal i løpet av 2024 ferdigstille arbeidet med nye digitale systemer for reindriftsforvaltningen. Det kan være behov for endringer i regelverket som følge av det, og avtalepartene vil drøfte disse endringene frem mot forskriftsmøtet våren 2023.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen på 2,5 mill. kroner for Reindriftsavtalen 2023/2024.

Mindreforbruket fra 2022 overføres til 2023.

2.11 Tilskudd til rapportering av slaktet rein

Det kan gis tilskudd til rapportering av slaktet rein, jf. forskrift 21. juni 2011 nr. 617 om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning. Forskriften åpner for at de som slakter rein kan søke om økonomisk støtte til gjennomføring av de aldersbestemmelser som kreves.

Landbruksdirektoratet skal i løpet av 2024 ferdigstille arbeidet med nye digitale systemer for reindriftsforvaltningen. Det kan være behov for endringer i regelverket som følge av det, og avtalepartene vil drøfte disse endringene frem mot forskriftsmøtet våren 2023.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen på 0,3 mill. kroner for Reindriftsavtalen 2023/2024.

Mindreforbruket fra 2022 overføres til 2023.

2.12 HMS-tjeneste i reindriften

I Reindriftsavtalen 2019/2020 ble det satt av 2,0 mill. kroner til et treårig pilotprosjekt for utvikling og etablering av en HMS-tjeneste i reindriften. En HMS-tjeneste for reindriften er etablert av Norsk Landbruksrådgivning, og det er ansatt to HMS-rådgivere. Rådgiverne er

lokalisert i Trøndelag og Troms og Finnmark, men har arbeidssted i områder der det drives reindrift. Norsk Landbruksrådgivning skal levere rådgivningstjenesten og utarbeide kurs- og veiledningsmateriell, holde kurs og veiledningsmøter, og tilby bedriftshelsetjeneste for næringen ved behov.

Avtalepartene ble i Reindrifftsavtalen 2022/2023 enige om å etablere HMS-tjenesten som et permanent tilbud. Avtalepartene ba også om at NLR og HMS-rådgiverne utarbeidet en rapport om gjennomføringen av prosjektet, erfaringer og forslag til eventuelle justeringer som bør gjøres i en HMS-tjeneste for reindriften. HMS-tjenesten er et tilbud som er positivt mottatt og som blir brukt av reindriften.

Norsk Landbruksrådgivning, Ruralis og Nasjonalt kompetansesenter for landbrukshelse leverte i november 2022 rapporten «Funn fra kartlegging blant reindriftsutøvere». HMS-rådgiverne gjennomførte i 2020 en spørreundersøkelse om HMS i reindriftnæringen. Med utgangspunkt i undersøkelsen har HMS-rådgiverne utarbeidet noen anbefalinger om hva som bør være innholdet i HMS-tjenesten. Det pekes på at det bør være en HMS-rådgiver i hvert reinbeiteområde. Avtalepartene slutter seg til anbefalingene om innholdet i tjenesten, og forutsetter at disse legges til grunn for HMS-tjenesten for reindriften. Avtalepartene ber om at antallet HMS-rådgivere utvides til tre. En utvidelse til tre rådgivere øker tilgjengeligheten og legger til rette for at flere reineiere kan nyttiggjøre seg av tilbudet.

Med bakgrunn i at HMS-tjenesten er etablert som en permanent ordning, avvikles styringsgruppen for prosjektet.

Avtalepartene er enige om å øke avsetningen med 1,0 mill. kroner til 3,0 mill. kroner i Reindrifftsavtalen 2023/2024.

Mindreforbruket fra 2022 overføres til 2023.

2.13 Pilotprosjekt helsetjeneste for rein

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble det satt av midler til et pilotprosjekt for en helsetjeneste for rein. Det ble etablert en styringsgruppe for prosjektet, sammensatt av to representanter fra Norske Reindriftsamers Landsforbund og to fra Landbruks- og matdepartementet. Landbruksdirektoratet er sekretariat for styringsgruppen. Styringsgruppen vedtok et mandat for pilotprosjektet i oktober 2021. Pilotprosjektet ble etablert i februar 2022 med Veterinærinstituttet som vertsorganisasjon. Helsetjenesten for rein har hatt høy aktivitet i 2022, blant annet i håndteringen av Herøy-saken. Styringsgruppen har hatt to møter i 2022, og har fått gode orienteringer fra helsetjenesten.

Avtalepartene viser til at pilotprosjektet er godt mottatt i næringen, og at helsetjenesten har kommet raskt i gang.

Pilotprosjektet avsluttes i 2024. For å ha et grunnlag for å vurdere om en helsetjeneste for rein skal etableres som en permanent ordning eller om prosjektet skal videreføres, er avtalepartene enige om å gjennomføre en evaluering av prosjektet. Veterinærinstituttet skal gjennomføre evalueringen. Styringsgruppen for helsetjenesten skal følge arbeidet med evaluering av prosjektet.

Avtalepartene er enige om følgende mandat for evalueringen:

- 1) Vurdere resultatene av pilotprosjektet, herunder:
 - Hvordan har næringen benyttet seg av helsetjenesten?
 - Har prosjektet bidratt til å styrke Veterinærinstituttet kunnskap om reindrift?

- Hvordan har samarbeidet mellom Veterinærinstituttet og Mattilsynet vært, og har det vært uklarhet om ansvarsforhold som bør avklares?
 - I hvilken grad har pilotprosjektet bidratt til å styrke kunnskapen om god dyrehelse og dyrevelferd i reindriften og blant veterinærer?
 - I hvilken grad har pilotprosjektet bidratt til å styrke kunnskapen om reindrift og samisk kultur blant veterinærene?
 - Hvordan har helsetjenesten samarbeidet med reindriftsforvaltningen, og hvordan har samarbeidet vært med veterinærer som arbeider med reinhelse i Sverige og Finland?
- 2) Vurdere om det er hensiktsmessig å videreføre helsetjenesten for rein som en permanent tjeneste for reindriften, og om det er behov for endringer i organiseringen eller mandatet for helsetjenesten.

Avtalepartene er enige om at avsetningen til pilotprosjektet helsetjeneste rein videreføres med 2,0 mill. kroner for Reindriftsavtalen 2023/2024.

2.14 Reindriftens arealbrukskart

Reindriftens arealbrukskart er en del av det offentlige kartgrunnlaget. Kartene skal synliggjøre reindriftens arealbruk. Kartene skal være dynamiske, og vise den til enhver tid gjeldende arealbruken. Kartene er ikke juridisk bindende. Reindriftens arealbrukskart er tilgjengelige i NIBIO sin kartinnsynsløsning [Kilden](#), under fagområde reindrift.

Reinbeitedistriktene skal selv sørge for ajourhold av kartdataene, og statsforvalteren skal kvalitetssikre endringer før de publiseres. Ved å henvende seg til statsforvalteren kan tiltakshavere og andre få informasjon om når reindriftskartet sist er oppdatert.

Arealbrukskartene er en viktig kilde til informasjon om reindriften, blant annet for kommunal- og fylkeskommunal planlegging. Informasjonen i arealbrukskartene skal sammenfalle med informasjonen som ligger i distriktsplanene. Distriktsplanene gir utfyllende beskrivelser av arealbruken som kan brukes sammen med kartene. Avtalepartene er enige om at det utvikles en teknisk løsning for å publisere distriktsplanene i Kilden, og at arbeidet med å videreutvikle ajourholdsløsningen for å gjøre den mer brukervennlig skal videreføres.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen på 0,5 mill. kroner for Reindriftsavtalen 2023/2024.

Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.15 Tilskudd til utgifter ved fôring og flytting

Konsekvensene av manglende reinbeitekonvensjon mellom Norge og Sverige har vært en utfordring for norske reineiere siden 2005, da konvensjonen om reinbeite mellom Norge og Sverige utløp.

Manglende konvensjon gjør at situasjonen er vanskelig for norske reineiere som er og/eller har vært avhengige av beiteområder i Sverige. I tillegg rapporteres det om at kostnadene ved de kompenserende tiltakene øker.

Det er i dag mulig å søke om tilskudd etter forskrift 22. juni 2021 nr. 2267 om tilskudd til utgifter ved fôring og flytting som følge av manglende konvensjon mellom Norge og Sverige om reinbeite.

Tilskudd kan innvilges dersom reieiere er forhindret fra å bruke sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige på grunn av manglende reinbeitekonvensjon eller har merutgifter som følge av at de velger å benytte sine tradisjonelle vinterbeiteområder i Sverige.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen på 4,1 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2023/2024.

Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.16 Pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste i arealsaker

I Reindrifftsavtalen 2021/2022 ble det satt av 3,0 mill. kroner til et treårig pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste i Norske Reindrifftsamers Landsforbund i arealsaker. Det ble etablert en styringsgruppe for pilotprosjektet, sammensatt av to representanter for Norske Reindrifftsamers Landsforbund og to fra Landbruks- og matdepartementet. Norske Reindrifftsamers Landsforbund har ledet styringsgruppen. Styringsgruppen utarbeidet høsten 2021 en prosjektplan for rådgivningstjenesten. På bakgrunn av prosjektplanen har Norske Reindrifftsamers Landsforbund i 2022 ansatt en fagleder og to rådgivere i rådgivningstjenesten i arealsaker.

Styringsgruppen for pilotprosjektet er nå etablert som en referansegruppe. Referansegruppen skal møtes to ganger i året, på våren og på høsten i forkant av reindrifftsavtaleforhandlingene. Referansegruppen skal gi råd om rådgivningstjenestens funksjon, men skal ikke involveres i enkeltsaker.

Prosjektplanen legger rammene for rådgivningstjenesten. Tjenesten er etterspørselsbasert, og hovedoppgaven er å bistå reinbeitedistrikter eller siidaer som ber om det. I 2022 hadde rådgivningstjenesten 31 saker til behandling. Saksomfanget vil trolig øke utover i prosjektperioden. Det er derfor viktig at rådgivningstjenesten prioriterer på bakgrunn av de føringene som ligger i prosjektplanen.

Rådgivningstjenesten skal levere en rapport til avtalepartene 15. november 2023. I tillegg må rådgivningstjenesten oversende regnskap for 2022 i løpet av våren 2023.

Avtalepartene er enige om at dette pilotprosjektet er et sentralt bidrag til arbeidet med å ivareta hensynet til reindriften i arealsaker. Dersom rådgivningstjenesten ser behov for justeringer i arbeidsmetoder eller overordnede prioriteringer, er det viktig at dette tas opp med avtalepartene, slik at prosjektplanen eventuelt kan justeres.

Pilotprosjektet er treårig, og 2024 er det siste året. Avtalepartene er enige om at det må foreligge en ekstern evaluering av pilotprosjektet i forkant av forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2024/2025. Norske Reindrifftsamers Landsforbund organiserer arbeidet med evalueringen. Referansegruppen skal følge arbeidet med evalueringen av prosjektet.

Avtalepartene er enige om følgende mandat for evalueringen:

- 1) Vurdere resultatene av pilotprosjektet på bakgrunn av formålet med prosjektet og vedtatt prosjektplan av 28.10.2021.
- 2) Gi en vurdering av:
 - Hvordan næringen har benyttet seg av rådgivningstjenesten, herunder
 - Hvilke saksområder som har vært etterspurt.
 - På hvilke måter rådgivningstjenesten har bistått næringen.

- Forholdet mellom andelen distriktsmedlemmer og distrikter som ikke er medlemmer som har benyttet seg av tjenesten.
 - Om prosjektet har bidratt til å styrke reindriftens arbeid i arealsaker.
 - Hvordan rådgivningstjenesten har lagt til rette for dialog mellom næring og planmyndigheter.
 - Hvordan rådgivningstjenesten har bidratt til å utvikle Norske Reindriftsamers Landsforbund som organisasjon.
 - Hvordan rådgivningstjenesten har samarbeidet med andre aktører, og om det har vært overlapp mellom rådgivningstjenesten og andre aktører som bør avklares.
- 3) Vurdere om det er hensiktsmessig å videreføre rådgivningstjenesten som en permanent tjeneste for reindriften, og om det er behov for endringer i organiseringen eller innretningen av tjenesten.

Det settes av 0,35 mill. kroner til evaluering av rådgivningstjenesten i arealsaker. Evalueringen skal være ferdigstilt 1. desember 2023.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen på 3,0 mill. kroner i Reindriftsavtalen 2023/2024. Mindreforbruket i 2022 overføres til 2023.

2.17 Oppfølging av rapport om statistikk for arealbruk i reinbeitedistrikter

En arbeidsgruppe bestående av Norske Reindriftsamers Landsforbund, Landbruks- og matdepartementet, Landbruksdirektoratet, NIBIO og SSB leverte høsten 2022 rapporten «Statistikk for arealbruk i reinbeitedistrikter». Arbeidsgruppens primære forslag er at det lages statistikk for arealbruk i reinbeitedistriktene på grunnlag av eksisterende statistikk fra SSB arealbruk. Arbeidsgruppen foreslår å utarbeide en overordnet statistikk som viser endringer i bebyggt areal og jordbruksareal innenfor hvert distrikt, og at denne statistikken tas inn i Ressursregnskapet for reindriften og oppdateres hvert femte år. Avtalepartene er enige om at dette forslaget gjennomføres, og kostnadene ved det dekkes over Landbruks- og matdepartementets budsjett.

Arbeidsgruppen kom også med andre anbefalinger til videre arbeid for å legge til rette for bedre oversikt over endringer i arealet som er tilgjengelig for reinbeite.

Enkelte av anbefalingene forutsetter at reindriftskartene er oppdaterte og at reinbeitedistriktene jevnlig ajourholder kartene. Avtalepartene understreker at reindriftens arealbrukskart er et sentralt, og at man også framover skal prioritere videreutvikling av kartene, jf. punkt 2.14. Avtalepartene understreker at forslagene om å ta inn rapportering på reinbeiteareal i KOSTRA og se nærmere på arealbruksendringer innenfor årstidsbeitene forutsetter oppdaterte reindriftskart. Avtalepartene legger til grunn at disse anbefalingene kan følges opp på sikt, når ajourholdet av kartene gjennomføres jevnlig, men at disse ikke følges opp nå.

Avtalepartene er enige om å se nærmere på arbeidsgruppens anbefaling om å vurdere om det kan utarbeides en kvalitetsnorm for reindrift etter modell av kvalitetsnorm for villrein. Det er nær sammenheng mellom arbeidet med å ivareta reindriftens arealinteresser og arbeidet med klimatilpasning, og avtalepartene er derfor enige om at dette skal vurderes av arbeidsgruppen for klimatilpasning, jf. punkt 2.18.

2.18 Arbeidsgruppe klimatilpasning

Avtalepartene er enige om behovet for å se nærmere på hvilke utfordringer klimaendringene gir for reindriften og hvordan utfordringene kan håndteres. Avtalepartene er enige om å etablere en arbeidsgruppe som skal vurdere aktuelle tiltak og virkemidler for klimatilpasning i reindriften, og identifisere behov for ny kunnskap.

Arbeidsgruppen skal være sammensatt av tre representanter som oppnevnes av Norske Reindriftingsamers Landsforbund og tre representanter som oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet. Landbruksdirektoratet og NIBIO skal være sekretariat for arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen skal

- 1) Identifisere hvilke hovedutfordringer klimaendringene medfører for reindriften.
- 2) Kartlegge aktuelle tiltak for å møte disse utfordringene, herunder vurdere hvordan eksisterende virkemidler kan legge til rette for klimatilpasning.
- 3) Vurdere hvordan reindriftings erfaringsbaserte kunnskap kan inngå som grunnlag i arbeidet med klimatilpasning.
- 4) Vurdere hvilke tiltak som kan gjennomføres av næringen selv, og hvilke tiltak som krever endringer i virkemidler, nye virkemidler eller endringer i regelverk.
- 5) På bakgrunn av utfordringer og tiltak i punkt 1) til 3) og NIBIOs rapport «Kartlegging av forskning på reindriftingsområdet» identifisere behov for ny kunnskap og behov for forskning.
- 6) Vurdere behovet for rådgivning knyttet til tiltakene identifisert i punkt 2).
- 7) Vurdere om det er hensiktsmessig å utarbeide en kvalitetsnorm for reindrift etter modell av kvalitetsnormen for villrein, hvilke elementer som eventuelt må tas inn i en kvalitetsnorm og hvordan den bør innrettes.

Arbeidsgruppen skal i oppstarten av arbeidet arrangere et seminar om klimatilpasning, der reindriftingsnæringen, forskere og myndigheter inviteres. Seminaret skal gi innspill til arbeidsgruppens videre arbeid, og arbeidsgruppen må identifisere problemstillinger og tema som skal tas opp på seminaret på bakgrunn av mandatet.

Arbeidsgruppen skal levere en rapport til avtalepartene innen 1. desember 2023.

Det settes av 0,4 mill. kroner til dette arbeidet over Reindriftingsavtalen 2023/2024.

2.19 Frie midler som disponeres av styret for Reindriftings utviklingsfond

Avtalepartene viser til at det over tid har vært et behov for å styrke handlingsrommet til styret for Reindriftings utviklingsfond. Avtalepartene er enige om at det settes av 11,2 mill. kroner til disposisjon for styret for Reindriftings utviklingsfond. Dette er en økning på 1,5 mill. kroner.

Avtalepartene er enige om å øke satsen for eget arbeid fra 150 kroner til 210 kroner.

Avtalepartene er enige om å gjennomgå tilskuddsordninger etter forskrift om Reindriftings utviklingsfond som ikke har en øvre prosentsats fram mot forskriftsmøtet våren 2023, med sikte på å sette en felles prosentsats for disse.

Det er et behov for oppgradering og utvikling av infrastrukturen i reindriften. I flere områder er det behov for at reindriftingsanleggene rustes opp og tilpasses dagens driftsform. Endringer i

driftsmønster og beitebruk på grunn av klimaendringene vil dessuten skape behov for ny og endret infrastruktur. Oppgradert og tilpasset infrastruktur er et viktig tiltak for klimatilpasning. Avtalepartene legger til grunn at infrastrukturtiltak skal prioriteres innenfor den rammen som styret for Reindriftens utviklingsfond kan disponere.

Avtalepartene legger for øvrig til grunn at Reindriftens utviklingsfonds styre skal utøve sin myndighet med utgangspunkt i bevilgningsrammen og forskrift om Reindriftens utviklingsfond, og at styret selv legger opp til en plan for disponering av frie midler som bidrar til å nå målene i reindriftspolitikken.

Styret for Reindriftens utviklingsfond kan innvilge tilskudd fra Reindriftens utviklingsfond etter ordninger for:

- Reindrifftsanlegg, herunder gjerder og slakteanlegg, samt endring og oppgradering av eksisterende gjerder og slakteanlegg.
- Tilskudd ved omfattende tap av rein i ulykker.
- Refusjon av dokumenterte utgifter til deltagelse på kurs/etterutdanning o.l. for reindrifftsutøvere.
- Tilskudd til feltbarnehager.
- Juridisk bistand til norske reinbeitedistrikter som blir trukket inn i rettsaker om avklaring av rettigheter til sine beiteområder i Norge eller Sverige.
- Tilskudd til utarbeiding av distriktsplaner for distrikter som ikke har distriktsplan.

For øvrig kan styret for Reindriftens utviklingsfond tildele midler til følgende tilskudd i samsvar med formålet for forskrift om Reindriftens utviklingsfond:

- Sikring av reindriftens beiterett, herunder støtte til distriktenes arbeid med sikring av reindriftens arealer.
- Praktiske tiltak innenfor reindriften.
- Gjennomføring av strukturtiltak i distrikter med behov for tiltak for reintallstilpasning og ressursutnyttelse.
- Faglige tiltak til fremme for reindriften, herunder veiledning, kursvirksomhet, beitegranskning, planlegging og avlstiltak.
- Utvikling av binæringer og formål av generell kulturell betydning for reindriftssamene.
- Tiltak for å fremme likestilling og kvinners situasjon i reindriften.
- Tilrettelegging av 1-2 dagers kompetansegivende kurs/etterutdanning.
- Tilskudd til tiltak for reindriftnæringen som følge av klimaendringer.
- Forskning og kunnskapsformidling.
- Fjerning av gammelt gjerdemateriell.
- Tilrettelegging for at reineiere med nedsatt funksjonsevne kan delta i reindriftsarbeid.
- Stipend på 15 000 kroner til personer med rein i eget merke som skriver reindriftsrelatert masteroppgave.

3 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

Avtalepartene er enige om en avsetning på 121,85 mill. kroner til kostnadssenkende og direkte tilskudd for Reindrifftsavtalen 2023/2024. Dette er en økning på 13,15 mill. kroner fra inneværende avtale.

Avtalepartene er enige om at bevilgningene over post 75 er styrende, og at satsene kan bli justert for å holde forbruket innenfor bevilgningen. I beregningen av avsetningen til de produksjonsavhengige tilskuddene har avtalepartene lagt til grunn et slakteuttak i kalenderåret 2023 på 65 000 rein. Avtalepartene er enige om dersom satsene må justeres, er det satsene for produksjonspremie og kalveslaktetilskudd som skal justeres. Avhengig av størrelsen på merforbruket justeres satsen for produksjonspremien først ned til 36 pst. før satsen på kalveslaktetilskuddet reduseres.

3.1 Tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag

Distriktstilskuddet skal bidra til å gi distriktene og reinlagene økt medansvar for å sikre en bærekraftig reindrift, balanse mellom reintall og beiter, sikring av arealer og økt lønnsomhet. Tilskuddet skal videre gi grunnlag for avsetning til kriseberedskap, investeringer i utstyr til føring, arbeid med helse, miljø og sikkerhet, avløserordning til ferie og fritid, samt avløserordning ved sykdom og svangerskap utover folketrygdens generelle ordninger.

Det kan gis tilskudd til avløsning ved svangerskap over ordningen tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall. Avtalepartene er enige om at tilskudd til avløsning ved svangerskap bare skal kunne dekkes over denne tilskuddsordningen, og ikke av distriktstilskuddet.

Avtalepartene viser også til at tilskudd til avløsning ved barns sykdom kan dekkes av distriktstilskuddet, jf. omtale under punkt 4.2.

Distriktstilskuddet legger grunnlaget for avsetning til distriktets beredskapsfond. Avtalepartene ble i 2022 enige om å åpne for at distriktsstyret kan vedta å åpne eget beredskapsfond, på bestemte vilkår. Bakgrunnen for denne endringen er blant annet at distriktets beredskapsfond er det viktigste verktøyet for distriktenes forebygging og håndtering av beitekriser. For at distriktene skal ha god nytte av det, må det settes av nødvendige midler i beredskapsfondet. Avtalepartene er enige om å øke det beløpet distriktene er pålagt å sette av fra dagens nivå på 5000 kroner til 20 000 kroner.

Avtalepartene er enige om at satsen for eget arbeid i forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag kapittel settes lik som i forskrift om Reindriffts utviklingsfond, og økes fra 150 kroner til 210 kroner.

Avtalepartene er enige om å øke grunnbeløpet for distriktstilskuddet med 40 000 kroner, fra 167 000 kroner til 207 000 kroner. Økningen av grunnbeløpet skal legge til rette for distriktenes arbeid med klimatilpasning og arbeidet med arealsaker.

Avtalepartene foreslår å øke avsetningen med 4,75 mill. kroner, til 32,85 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2023/2024. Gjeldende satser og regelverk for øvrig videreføres.

Avtalepartene understreker at det er viktig at det legges til rette for kjønnsbalanse i distriktsstyrene.

3.2 Tilskudd til siidaandeler og reinlag

3.2.1 Produksjonspremie

Formålet med produksjonspremien er å premiere innsats, produksjon og videreføring i næringen. Produksjonspremien bidrar også til å verdsette og synliggjøre den innsatsen som utføres i tillegg til arbeidet på fjellet.

Avtalepartene er enige om å øke satsen for produksjonspremien fra 38 pst. til 39 pst.

Avtalepartene er videre enige om at det skal kunne beregnes produksjonspremie på grunnlag av avgiftspliktig salgsinntekt som ikke overstiger 650 000 kroner per siidaandel.

Avtalepartene er enige om å øke avsetningen med 7,1 mill. kroner, til 48,9 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2023/2024. Gjeldende regelverk ellers videreføres.

3.2.2 Kalveslaktetilskudd

Formålet med kalveslaktetilskuddet er å stimulere til at en større del av kjøttproduksjonen foregår på kalv. Uttak av kalv reduserer presset på vinterbeitene, og reduserer tapene i løpet av vinteren. Økt uttak av kalv bidrar også til økt produktivitet fordi tilveksten på kalv er større enn tilveksten på større dyr.

Avtalepartene er enige om å øke satsen for kalveslakt fra 500 kroner til 650 kroner.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 30,8 mill. kroner til kalveslaktetilskudd for Reindrifftsavtalen 2023/2024, en økning på 6,2 mill. kroner. Gjeldende regelverk videreføres.

3.2.3 Særskilt driftstilskudd til ungdom

Formålet med særskilt driftstilskudd til ungdom er å støtte opp om siidaandelsledere som er under 30 år, og som er under etablering og oppbygging av egen drift.

Gjeldende satser og regelverk videreføres

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen på 2,2 mill. kroner til særskilt driftstilskudd til ungdom for Reindrifftsavtalen 2023/2024.

3.2.4 Ektefelle- /samboertillegg

Formålet med ektefelle-/samboertillegget er å støtte opp om den familiebaserte reindriften samt bidra til å øke inntektsgrunnlaget i næringen ved å legge til rette for deltakelse av begge ektefeller/samboere på i reindriften på like vilkår. Tilskuddet innvilges kun til siidaandeler der begge ektefeller/samboere står oppført som ledere av siidaandelen.

Gjeldende satser og regelverk videreføres.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen på 0,9 mill. kroner til ektefelle-/samboertillegg for Reindrifftsavtalen 2023/2024.

3.2.5 Etableringstilskudd

Etableringstilskuddet har som formål å støtte opp om reindrifftsutøvere under 35 år som får opprettet eller overdratt til seg siidaandel.

Gjeldende satser og regelverk videreføres.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen på 5,2 mill. kroner til etableringstilskudd for Reindrifftsavtalen 2023/2024.

3.2.6 Særskilt driftstilskudd til kvinner med egen siidaandel

Formålet med særskilt driftstilskudd til kvinner er å støtte kvinner som har reindrift som hovednæring. Minst 50 pst. av siidaandelsleders inntekt må stamme fra avgiftspliktig salgsinntekt fra salg av kjøtt fra rein i eget merke.

Avtalepartene er enige om å øke satsen fra 25 000 kroner til 40 000 kroner.

Gjeldende regelverk videreføres.

Avtalepartene er enige om å øke avsetningen med 0,1 mill. kroner til 1,0 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2023/2024.

4 Velferdsordninger

Avtalepartene er enige om en avsetning på 4,3 mill. kroner til velferdsordninger over Reindrifftsavtalen 2023/2024. Dette fordeles på tidligpensjonsordning, avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall, og overføring til den kollektive forsikringsordningen som gir reindrifftsutøvere 100 pst. dekning av sykepengegrunnlaget. Dette er tilsvarende avsetning som i gjeldende avtale.

4.1 Tidligpensjon i reindrifften

Tidligpensjon for reindrifftsutøvere skal bidra til å lette generasjonsovergangene i reindrifften for de som har hatt hoveddelen av sine inntekter fra reindrift. Ordningen skal gjøre det mulig for aktive næringsutøvere å gå ut av næringen før de har rett til alderspensjon fra folketrygden, og skal videre stimulere til at reintallet og sysselsettingsstrukturen tilpasses næringens ressurs- og inntektsgrunnlag.

Avtalepartene understreker behovet for god veiledning om pensjonsordningen. Landbruksdirektoratet har utarbeidet en veileder om ordningen, og har informasjon på sin nettside. Norske Reindrifftsamers Landsforbund vil også bidra til å gjøre ordningen kjent via egen hjemmeside og i sin kontakt med reieierne.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 2,5 mill. kroner til ordningen med tidligpensjon i Reindrifftsavtalen 2023/2024. Gjeldende satser og regelverk videreføres.

4.2 Tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall

Tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall skal bidra til å gi bedre økonomisk trygghet for reindrifftsutøvere, og styrke den familiebaserte reindrifften. Tilskuddsordningen forvaltes av Landbruksdirektoratet.

Norske Reindrifftsamers Landsforbund har i sitt krav foreslått å utvide muligheten for tilskudd ved avløsning til å gjelde foreldre som må ivareta barn med sykdom. Avtalepartene viser til at distriktstilskuddet kan benyttes til å leie inn avløser ved sykdom, og at barns sykdom vil kunne dekkes av dette.

Avtalepartene er enige om at i tilfeller der siidaandelsleder ikke har nær familie, kan tilskudd til avløsning ved dødsfall ytes til andre slektninger i siidaandelen.

Avtalepartene er enige om en avsetning på 1,3 mill. kroner til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og dødsfall i Reindrifftsavtalen 2023/2024.

4.3 Sykepenger

For reindrifftsutøvere utgjør sykepenege fra NAV i utgangspunktet 80 pst. av sykepengegrunnlaget. For å sikre reindrifftsutøvere sykepenger tilsvarende 100 pst. av sykepengegrunnlaget er avtalepartene enige om at avsetningen over reindrifftsavtalen settes til 0,5 mill. kroner. Slik som tidligere år overføres midlene sentralt til folketrygden.

Avtalepartene vil også påpeke at reindrifftsutøvere har mulighet til å tegne individuell forsikring gjennom NAV som gir 100 pst. dekning av sykepengegrunnlaget også de første 1–16 dagene.

5 Organisasjonstilskudd

Formålet med organisasjonstilskuddet er å bidra til at Norske Reindrifftsamers Landsforbund kan delta aktivt i prosesser av sentral betydning for reindrifften, og til en utvikling av reindrifften i samsvar med den til enhver tid gjeldende reindrifftspolitik. Det er en forutsetning for tilskuddet at Norske Reindrifftsamers Landsforbund deltar på de arenaene som er sentrale for reindrifften, og har en aktiv oppfølging av relevante prosesser.

Organisasjonstilskuddet gis med følgende vilkår:

- Søknad om tilskudd sendes Landbruksdirektoratet innen 31.8.2023.
- Tilskuddet utbetales kvartalsvis
- Søknaden skal omfatte årsrapport og revisorgodkjent regnskap for siste driftsår, i tillegg til planer og budsjett for 2024.
- Søknaden skal inneholde en oversikt over antall medlemmer i Norske Reindrifftsamers Landsforbund per 01.07.2023.
- Norske Reindrifftsamers Landsforbunds styre og lokallag skal ved valg av styrer ta hensyn til kjønnsfordeling og geografisk representasjon, slik at de forskjellige interesser i reindrifften blir ivarettatt.

Norske Reindrifftsamers Landsforbund har styrket sin organisasjon det siste året. Pilotprosjektet for en rådgivningstjeneste i arealsaker har bidratt til organisasjonsutvikling, og Norske Reindrifftsamers Landsforbund har fått midler over reindrifftsavtalen til å utvikle nytt saksbehandlingssystem og nye nettsider. Avtalepartene er enige om at organisasjonen er i positiv utvikling, og at det er viktig å bygge videre på dette slik at Norske Reindrifftsamers Landsforbund kan delta aktivt i prosesser som er viktige for reindrifften, og bidra til å fremme informasjon og kunnskap om reindrifftsnæringen.

Avtalepartene er enige om at organisasjonstilskuddet økes med 0,8 mill. kroner til 8,1 mill. kroner for Reindrifftsavtalen 2023/2024.

6 Regelverk

Avtalepartene legger opp til at forskriftene for Reindrifftens utviklingsfond, de direkte tilskuddsordningene og velferdsordningene utarbeides og fastsettes av Landbruks- og matdepartementet. Norske Reindrifftsamers Landsforbund involveres i utarbeidelsen av forskriftene.

15. februar 2023

Inge Even Danielsen

Viil Søyland

Vedlegg 1 Fordeling av ramme Reindrifftsavtalen 2023/2024

Kapittel 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen (mill. kroner)

Post	Benevnelse	Reindrifftsavtalen 2022/2023	Reindrifftsavtalen 2023/2024	Endring
51	Reindrifftsens utviklingsfond	59,7	65,75	6,05
72	Organisasjonstilskudd	7,3	8,1	0,8
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd	108,7	121,85	13,15
79	Velferdsordninger	4,3	4,3	-
	Sum kapittel 1151	180,0	200,0	20,0

Post 51 Reindrifftsens utviklingsfond (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2022/2023	Reindrifftsavtalen 2023/2024	Endring
Konfliktforebyggende tiltak	1,5	1,5	-
Utviklingsprogrammet	8,2	8,2	-
Fagbrevordningen	3,5	4,0	0,5
Markedstiltak	5,0	5,0	-
Pramming	5,5	5,5	-
Lærings- og omsorgsbaserte tjenester	3,0	3,0	-
Klassifiseringssystemet for reinsdyrkjøtt	0,5	0,5	-
Beredskapsfond	5,5	10,0	4,5
Kostnader beredskapsutvalg	0,5	0,7	0,2
Frakttilskudd	2,5	2,5	-
Tilskudd til rapportering av slaktet rein	0,3	0,3	-
HMS i reindrifften	2,0	3,0	1,0
Tilskudd til utgifter ved føring og flytting	4,1	4,1	-
Reindrifftsens arealbrukskart	0,5	0,5	-
Pilotprosjekt helsetjeneste rein	2,0	2,0	-
Pilotprosjekt for en rådgivningstjeneste i arealsaker	3,0	3,0	-
Fagsystem reindrift	1,5	-	-1,5
Arbeidsgruppe klimatilpasning	0,9	0,4	-0,5
Evaluering	-	0,35	0,35
Frie midler	9,7	11,2	1,5
Sum	59,7	65,75	6,05

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2022/2023	Reindrifftsavtalen 2023/2024	Endring
Distriktstilskudd	28,1	32,85	4,75
Produksjonspremie	41,8	48,9	7,1
Kalveslaktetilskudd	24,6	30,8	6,2
Simleslaktetilskudd	5,0	0	-5,0
Særskilt driftstilskudd til ungdom	2,2	2,2	-
Ektefelle- og samboer- tilskudd	0,9	0,9	-
Etableringstilskudd	5,2	5,2	-
Særskilt driftstilskudd til kvinner med egen siidaandel	0,9	1,0	0,1
Sum	108,7	121,85	13,15

Post 79 Velferdsordninger (mill. kroner)

Formål	Reindrifftsavtalen 2022/2023	Reindrifftsavtalen 2023/2024	Endring
Tidligpensjon	2,5	2,5	-
Tilskudd til avløsning	1,3	1,3	-
Øvrige velferdsordninger (sykepenges)	0,5	0,5	-
Sum	4,3	4,3	-